

MINERIA, MEDI AMBIENT I FUTUR

La mineria font de treball i riquesa

La mineria potàssica del Bages ha estat, és i ha de seguir sent un element que genera llocs de treball i riquesa, i que pot seguir contribuint al desenvolupament econòmic i social de diverses localitats i del conjunt de la nostra comarca. Al nostre territori hi ha jaciments amb importants reserves d'un recurs natural com la potassa, element indispensable per a la fabricació de fertilitzants per a l'agricultura. Aquests jaciments són dels més importants que hi ha a l'Europa Occidental.

L'existència d'aquest recurs natural, juntament amb les necessitats creixents de l'agricultura per a l'alimentació de la població mundial, auguren un bon futur per a la mineria de la potassa i, per tant, per a l'activitat econòmica i per als llocs de treball directes i indirectes que genera.

La qüestió mediambiental

L'explotació de la potassa produeix els anomenats dipòsits o runams salins, és a dir, terreres amb alts continguts de sal. D'aquestes terreres se'n pot extreure sal per a les plantes de producció de clor i sosa amb aplicacions diverses per a la indústria química (plàstics, materials per a la construcció, desinfectants...) i farmacèutica (medicaments). En aquest moment, a Súria ja s'utilitza una part per a l'extracció de sal. Previsiblement en el futur i quan s'esgoti la producció de les antigues terreres de Mines de Cardona, serà necessària la ubicació d'una nova planta de producció de sal a Sallent. No obstant, actualment, la producció que se subministra al mercat és insuficient per eliminar aquests dipòsits.

Aquestes terreres, cal adaptar-les als requeriments mediambientals actuals, perquè durant molts anys s'ha treballat sense que existís una cultura social mediambiental i unes normes legals adequades i, per tant, les terreres no reunien les condicions i garanties per evitar al màxim la salinització. L'existència d'aquests dipòsits, combinats amb les filtracions i les pluges, produeixen el problema esmentat: la salinització, que se suma a la pròpia que es forma naturalment degut a la constitució geològica dels terrenys, dels aqüífers subterranis i de les aigües de les rieres i rius Cardener i Llobregat, amb les conseqüències que se'n deriven.

Aquesta és la problemàtica específica mediambiental més important que es produeix a la nostra comarca.

Una altra qüestió és la problemàtica generada al barri sallentí de l'Estació amb l'enfonsament dels terrenys i la pèrdua dels habitatges com a

conseqüència del comportament geològic d'unes antigues galeries de la mina, que per la mobilització social dels veïns i el diàleg amb la Generalitat, una part del problema està resolt i sembla que la resta està en vies de possible solució.

La qüestió social

La mineria és un sector amb una important activitat econòmica al Bages, amb un considerable volum de facturació i del qual en depenen altres empreses de producció i de serveis. Els llocs de treball que genera es poden quantificar en, aproximadament, 1.300 llocs directes (treballadors d'Iberpotash i subcontractes) i al voltant de 3.000 llocs indirectes. La no continuïtat d'aquesta activitat tindria un impacte social molt important per als treballadors i les seves famílies i per al conjunt de l'economia i la societat comarcal.

Combinar activitat, llocs de treball i respecte al medi ambient

Des de sempre a CCOO, amb un ampli acord intern de totes les nostres organitzacions federatives i territorials implicades, hem pensat i defensat que era i és necessari i possible combinar la continuïtat de l'activitat minera i els llocs de treball amb la preservació del medi ambient.

A CCOO considerem que el compliment de la legislació mediambiental és una de les condicions indispensables perquè es pugui mantenir l'activitat minera. En el present i en el futur, la continuïtat de l'explotació minera és també la millor garantia perquè es facin les inversions necessàries -empresa i administracions- per preservar el medi ambient i, en particular, evitar la salinització de les aigües.

En aquest sentit, els últims esdeveniments i, en particular, la reunió del Fòrum de la Mineria del Bages celebrada el passat 28 de març, estableixen un punt d'inflexió positiu envers la situació que hi havia fins ara.

Volem destacar l'ampli consens polític i social i la posició constructiva expressada per totes les part implicades assistents a la reunió: Delegació del Govern, departaments de la Generalitat, ajuntaments i Consell Comarcal, partits polítics, empresa, plataformes ecologistes, sindicats, seccions sindicals i comitès d'empresa, en la direcció de la continuïtat de l'activitat i dels llocs de treball juntament amb la preservació i la millora de l'entorn ambiental.

Compromisos i actuacions concretes

Correspon destacar la posició unitària del Govern de la Generalitat en la direcció abans esmentada, les actuacions i el volum dels recursos que hi dedicarà i els que canalitzarà del Govern de l'Estat i de la Unió Europea. No podem oblidar la responsabilitat del Govern de l'Estat, que encara no fa gaires anys era propietari i gestionava les mines de potassa. A més, els

permisos d'explotació i els requeriments legals també han estat responsabilitat de diferents administracions amb competències sobre l'activitat econòmica desenvolupada per l'empresa.

Cal considerar positivament els compromisos adoptats i les actuacions que es portaran a terme pel Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat i també el conveni assolit entre l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) i l'empresa Iberpotash per la preservació del medi i, molt especialment, per la millora de la qualitat de l'aigua.

Les actuacions que integren els plans d'adaptació a la legislació i millora mediambiental preveuen entre d'altres: impermeabilització de la base de les ampliacions dels dipòsits del Fusteret (Súria) i el Cogulló (Sallent), captació i canalització de les aigües salinitzades, millores i ampliació del col·lector de salmorres que canalitza les aigües salades, eliminació i reubicació del dipòsit de la Butjosa (Sallent), experiència pilot d'impermeabilització i control del de Vilanfruns (Balsareny), obres de connexió a la sèquia i subministrament d'aigua potable a Sallent, estudis i actuacions per a la instal·lació d'una planta de revalorització de la sal a Sallent (a l'estil de la que ja existeix al Fusteret, que proporciona sal a Solvay i redueix així les aportacions a la terrera), controls posteriors de les mesures aplicades i nous estudis per a la minimització i per a l'establiment de noves mesures correctores. També caldrà tenir en compte de cara al futur el que s'està fent a la Vall Salina de Cardona, com a exemple de com actuar en una terrera que ja no està activa. Esperem que d'una forma progressiva i clara es notin els resultats d'aquestes mesures.

Perspectives de futur

Les voluntats expressades per totes les parts, les actuacions mediambientals previstes i les que poden plantejar-se amb el corresponent seguiment, i les inversions que anuncia l'empresa en l'àmbit productiu i de la seguretat laboral, ens permeten mirar el futur amb confiança.

Algunes propostes sindicals

No obstant, plantegem diverses qüestions que caldria portar a terme per tal de garantir la superació de la situació actual:

- És necessari continuar amb la transparència informativa, de manera que tots els agents implicats coneguem les propostes i les actuacions, i puguem fer un bon seguiment i evitar malentesos.
- Cal convocar periòdicament el Fòrum de la Mineria per informar, reflexionar i permetre la participació i les aportacions de totes les parts implicades.
- És necessari en l'àmbit de les relacions laborals d'Iberpotash, SA la creació d'una Comissió amb participació sindical per tractar i seguir l'aplicació de les mesures i el sistema de gestió mediambiental.

- Cal que l'empresa inverteixi en la investigació dels sistemes productius i per la reutilització dels dipòsits, i poder comptar amb el suport i els recursos dels departaments d'Innovació, Universitats i Empresa i el d'Economia i Finances de la Generalitat de Catalunya.
- Segueix sent necessària la realització de gestions perquè el Govern de l'Estat aporti més recursos que permetin aprofundir en les mesures esmentades i adoptar-ne de noves.
- Igualment, caldria fer gestions per obtenir recursos de la Unió Europea.
- Es imprescindible la formació dels treballadors vers les bones pràctiques ambientals i la participació en la gestió ambiental de l'activitat productiva, ja que som els millors coneixedors de la feina.

CCOO treballarem i lluitarem amb l'objectiu de mantenir l'activitat i els llocs de treball assolint una bona qualitat ambiental. Per això plantejarem i reivindicarem les propostes que hem indicat en el present document dins els diferents àmbits d'intervenció sindical.

Unió Intercomarcal de CCOO del Bages – Berguedà
Federació Minerometal·lúrgica de Catalunya de CCOO

Manresa, 13 de juny de 2008